

Pe urmele unor castre romane menționate în literatura de specialitate în zona localităților Zăval-Bechet din sudul județului Dolj

Dr. Cătălin Nicolae Pătroi*

* Ministerul Culturii, Direcția Județeană pentru Cultură Mehedinți, Drobeta Turnu Severin, România, e-mail: tara_catalin@yahoo.com.

Abstract: *In search of some Roman camps mentioned in the specialized literature in the area of Zăval-Bechet localities from the south of Dolj county.* A series of historiographical sources signal the existence of some fortresses (fortifications) from the Roman era on the territory of Zăval and Bechet localities from the south of Dolj County. "Definitely lost" such as the structure from Zăval or still undiscovered or destroyed by the Danube, the two objectives are recorded in various maps related to the Roman province of Dacia. The archaeological discoveries from the Roman era on the territory of Bechet, on the Danube shore, show the existence of an intense Roman settlement during the 3rd-4th centuries, while in Zăval there are indications of the existence of an earthen camp that was built and used in the 2nd century. In the first part of the organization of the province of Lower Moesia and then of Roman Dacia. The article invites to an archaeological diagnosis in two geographical micro-areas on the territory of Zăval and Bechet localities that try to shed some light on the two "lost" camps in the south of Dolj County.

Keywords: earth camp, Roman era, Dolj county, Roman roads, Bechet, Zăval.

O serie de informații prezente în literatura dedicată epocii romane din Oltenia fac trimiteri sumare la existența unor fortificații pe teritoriul județului Dolj, în partea sa de sud, în zona gurilor de vărsare a râului Jiu în Dunăre, mai precis în arealul geografic al localităților Zăval-Bechet (Fig. 1). Uneori termenul folosit este acela de castru sau de „cetățuie” iar datele despre acestea sunt extrem de puține. Studiul de față își propune să verifice sursele istoriografice și să încerce, pe

cât posibil, identificarea zonelor în care ar trebui căutate urmele obiectivelor în cauză.

Celor două localități, Bechet și Zăval, sunt toponime de origine slavă¹. Toponimul Zăval, conform dicționarului limbii ruse, înseamnă o acumulare de ceva, o strângere, o împiedicare a trecerii, un blocaj, etc². Despre Bechet, Marele Dicționar Geografic al României ne spune că localitatea a fost înființată în anul 1830, după războiul dintre ruși și turci terminat în anul 1828, pe locul numit atunci Pichet, care era un punct de apărare al Țării Românești în dreptul localității Rahova³.

Cadru geografic

Orașul Bechet este așezat în partea de sud-vest a României, în sud-estul județului Dolj, nu departe de confluența râului Jiu cu fluviul Dunărea și se află la 67 km distanță de Craiova, 45 km de Corabia și 95 km de Calafat. Localitatea este poziționată la întretăierea paralelei de 43° 47' latitudine Nordică și meridianul de 23° 57' în emisfera răsăriteană, învecinându-se la est cu U.A.T. Călărași, la sud cu fluviul Dunărea, la vest cu U.A.T. Ostroveni, iar la nord cu satul Lișteava. Teritoriul administrativ al orașului Bechet este situat de-a lungul Dunării, în Câmpia Olteniei, la est de râul Jiu.

Altitudinea Bechetului este cuprinsă între 23 m în luncă, lângă Dunăre, și 30-40 m pe nisipuri. Sub aspect topografic, geologic și geomorfologic, orașul Bechet se află în triunghiul format de nisipurile din stânga Jiului, aparținând Câmpiei de est a Olteniei, care formează partea de sud a interfluviilor Jiu – Olt, constituind unul din sectoarele importante ale Câmpiei Române. Partea centrală este formată de câmpul – Leu – Rotunda, care apare ca o prelungire a Podișului Getic, limitată de terasele Jiului spre vest, ale Oltului spre est și ale Dunării spre sud. Aceste terase formează un sistem unitar, alcătuit din cinci trepte, cu altitudini apropiate și de aceeași vârstă. Terasale au rezultat din depuneri cuaternare, sub influența epocilor glaciare și fazelor interglaciare și sunt formate din *loess* și material *loessoid*, depus pe straturi de nisip și pietriș⁴ (Fig. 3).

---

¹ Donat 1947, p. 82, 84.

² <https://educalingo.com/ro/dic-ru/zaval>.

³ Lahovari *et al.* 1898, p. 44-45, vol. I.

⁴ Plan Urbanistic General al Orașului Bechet, p. 18. Accesat 15.10.2021, ora 10.
http://www.anpm.ro/documents/19431/40398961/Memoriu_PUG+BECHET.pdf/0f7ec25f-98ea-43f0-87f9-baa48da0e520

Trecerea de la terasă la luncă se face treptat, cu o diferență de nivel cuprinsă între 4-8 m. Zona de luncă are o pantă generală de 0,5% orientată V-E în sensul curgerii Dunării, prezentând la suprafață un strat de sol nisipos (aluvionar) cu un conținut de 1-3% humus.

Teritoriul administrativ al Bechetului se află în ținutul de silvostepă al Câmpiei Române, cu toate caracterele climatului continental. Temperatura medie este ridicată iar cantitatea medie anuală a precipitațiilor este de peste 500 mm. Din cauza lipsei acestora în lunile de vară, seceta se manifestă intens, când insuficiența apei este însoțită și de temperaturi foarte ridicate. Caracterul secetos al nisipurilor din stânga Jiului este caracterizat prin lipsa unei rețele de ape curgătoare. Jiul și Dunărea care delimitează aceste nisipuri spre apus și miazăzi nu primesc nici un afluent important, iar izvoarele de terasă sunt reduse ca număr. Localitatea Bechet are bălți și mlaștini în luncă dar și pe terasele nisipoase.

Localitatea Zăval se află situată în partea de sud a județului Dolj, la confluența râului Jiul cu Dunărea, pe DN 55A Calafat-Bechet, și face parte din U.A.T. Gighera. Sunt 65 km față de municipiul Craiova, 40 km față de orașul Segarcea și 10 km față de orașul Bechet. Zona este una de câmpie localitatea fiind așezată între două lunci – Lunca Dunării și Lunca Jiului, pe partea dreaptă a râului Jiu.

Înainte de a se uni cu fluviul Dunărea, râul Jiu și-a schimbat albia minoră în mai multe rânduri. Uneori se varsă în Dunăre la Bechet, alteori în dreptul ostrovului Copanița – Gighera, închizând între albia sa nouă și veche o porțiune de luncă în formă de deltă. Deplasarea gurilor Jiului este veche.

Harta lui Schwantz (1719) prezintă Jiul vărsându-se în Dunăre la Bechet și Copanița. Zăval (Fig. 2). În harta statistică rusă (1835), Jiul se vărsa în Dunăre la Bechet, fiind legat de balta Nedeia printr-o gârlă. În harta austriacă a căpitanului Begenan (1856) Jiul se vărsa cu un braț mai puternic la Bechet și cu un braț mai slab la Copanița, închizând la mijloc un triunghi traversat longitudinal de cinci gârle, ce se vărsau în Dunăre în dreptul unor mici ostroave. În zona Nedeii se întindea o baltă imensă ce cuprindea bălțile Gighera, Nedeia, Nasta, Cârna și Bistreț. În General-Karte der Walachei (1867), Jiul se vărsa în fluviu la Bechet. Gârle multe drenau toată regiunea vechiului deltoid. Cu Copanița, Jiul era legat printr-o slabă gârlă oblică, ce se desfăcea din

Jiu în dreptul satului Zăval și traversa pădurea Zăval pentru a se vărsa în Dunăre la est de ostrovul Copanița⁵.

Surse istoriografice

Unul dintre primii autori care prezintă informații despre subiectul și zona care ne interesează este August Treboniu Laurian, în lucrarea intitulată *Istriana* și publicată în 1845 în “Magazin Istoric pentru Dacia”. *Istriana* reface, pe baza izvoarelor antice, între care principale sunt Geografia lui Ptolemeu și Tabula Peutingeriană și a observațiilor din teren, descoperirilor și acelor 23 de inscripții publicate, plasarea mai multor așezări romane din Dacia⁶. Traseul parcurs de cărturar trece prin localitățile Giurgiu, Turnu Măgurele, Roșiori de Vede, Flămânda, Izlaz, Celei, Reșca, Bechet Craiova, Răcari etc. Despre Bechet acesta menționează descoperiri de perioadă romană⁷.

Alexandru Odobescu consemna faptul că „*la gura Jiului, la satulu Bechetulu din dreptulu Orevei sau Regovei (Rahovei, Regianum la Ptolemeiu) se vedu ruine vechiu*”⁸.

Informații despre descoperiri arheologice romane la Bechet⁹ sunt și în fondul arhivistic de la Arhivele Statului Craiova (dosar 5/1882, f. 202-203, dosar 30/1857, f. 34-35, 64, 103). A fost descoperită o mică statuie bărbătească, din piatră albă, fără cap, probabil a unui copil. Sesizarea a fost făcută de punctul de grăniceri din zonă care a menționat faptul că alte două statui de marmură ar fi fost găsite în același loc. Este semnalată și o ruină a unui zid de piatră în lungime de 2 stînjeni ieșită la iveală prin surparea malului Dunării.

În Marele Dicționar Geografic al României este menționat faptul că „*împrejurul Bechetului se văd niște ruine vechi*”¹⁰.

Dumitru Tudor vorbea despre o linie de caste romane edificate pe malul stâng al Dunării, de la Turnu Severin (două), Hinova, Isvorul Frumos, Ostrovul Mare, Isvoarele, Desa, Bistreț și Bechet¹¹ (Fig. 18). Același autor consemna și faptul că „*între cele două războaie, în urma unor săpături clandestine s-au scos de aici vase romane, monede (Elagabal) și fragmente sculpturale din piatră toate dispărute*”¹².

---

⁵ Năstase, Năstase 2006, p. 98-99. Vezi și Năstase 2011.

⁶ Roșu 2009, p. 142.

⁷ Bălă, Arambaș 1982, p. 12-13.

⁸ Odobescu 1877, p. 51.

⁹ Ciobotea, Vulpe 1982, p. 196-197.

¹⁰ Lahovari et. al. 1898, p. 347, vol. I.

¹¹ Tudor 1943, p. 275.

¹² Tudor 1968, p. 222; Rădoescu, Hortopan 2010, p. 58-59.

La Bechet, jud. Dolj, vestigii romane de sec. II-III sunt consemnate în punctele „*Portul Bechet*,” și „*Grindul Staicului*”¹³. Nu departe de Bechet, în localitatea Sărata, pe *Grindul Armașu* dar și în satul Călărași, jud. Dolj, punctul „*Vadu Bercii*,” au fost identificate așezări daco-romane de sec. II-III¹⁴ (Fig. 16-17).

Pe teritoriul Bechetului au fost semnalate și o serie de monede romane postaureliene. În colecția P. Ștefănescu și P. Lupescu din Craiova sunt monede de bronz emise de Dioclețian (1) HER, Constantius Chlorus (1), Licinus I (1) HER, Licinus II (1)¹⁵.

În anul 1999, D. Bondoc indica faptul că în zona orașului Bechet au fost recuperate numeroase artefacte din diverse perioade istorice¹⁶, inclusiv cea romană și atrăgea atenția că zona a fost prea puțin studiată și cercetată¹⁷. Autorul prezintă o serie de materiale ceramice romane găsite în urma unor cercetări de suprafață atribuite secolelor II-IV și descoperite între Cheiul Mare, la est și Gura Jiului bătrân, la vest.

Pe teritoriul localității Zăval din județul Dolj au fost semnalate vestigii antice încă de la începutul secolului al XX-lea. În Marele Dicționar Geografic al României este menționat faptul că în localitate există o movilă artificială ce datează din vremea lui Traian și se numește „*Movila Ostrii*,”. În sudul comunei, pe șesul Chischilăul, pe care se află un șanț adânc, s-au găsit „*risipituri*,” de cărămidă antică și sfărâmată iar locul se numea „*Cetățuia*,”¹⁸.

„*Pe moșia Zăvalu, la locul ce se zice „Cetățuia,” aproximativ acu 30 de ani, oamenii găseau zăbale de cai rupte, vârfuri de săgeți mâncate de rugină și altele. Aceste mici descoperiri atrăseseră atențiunea răposatului profesor Grigore Tocilescu care însărcinase pe inginerul Polonic să facă în acea localitate cercetările preliminare. Azi „Cetățuia,” este aproape pierdută din cauză că Jiul părăsindu-și albia s-a abătut la Zăvalu spre Dunăre încălcând încetul cu încetul terenul cu urme străvechi,*”¹⁹.

---

¹³ Toropu, Tătulea 1987, p. 187.

¹⁴ Toropu, Tătulea 1987, p. 188.

¹⁵ Mitrea 1976-1980, p. 581; Butnariu 1987, p. 127.

¹⁶ Țăranu 1975, p. 567-568; Toropu 1976, p. 42, 79, 205; Bălă, Arambașa 1982, p. 12-13; Chicideanu 1994, p. 173; Bondoc 1999a, p. 155-157.

¹⁷ Bondoc 1999b, p. 74-79.

¹⁸ Lahovari *et al.* 1902, vol. 5, p. 786.

¹⁹ Anuarul Comisiunii Monumentelor Istorice pe 1915. 1916, p. 142.

La *Chestionarul* lui C. S. N. Plopșor din 15 august 1927 adresat învățătorilor din județul Dolj, prin care se solicitau informații despre antichitățile de pe teritoriul satului, a fost semnalată existența unei fortificații în punctul „*Cetățuia*„, care astăzi este acoperită de apele Liului (Jiului). Tot în localitate se afla și o movilă de pământ înaltă de 23 m ce avea baza largă de 100 m²⁰.

Despre un loc numit „*Cetățuia*„ vorbește și maiorul O. G. Lecca care doar semnalează acest toponim fără a da și alte detalii²¹.

Consultând planurile directe de tragere ale armatei am identificat o movilă în această localitate, în partea sa de sud-vest, pe malul pârâului Chișchilău. Este vorba despre Măgura Oslei care cred că este măgura semnalată în *Chestionar*.

În imediata vecinătate a satului Zăval, pe teritoriul satului Gighera a fost semnalată, în răspunsul la același *Chestionar* la care am făcut referire anterior, o mare movilă numită „*Măgura Lungă*„, ce avea forma unei prisme. Aceasta se afla la sud-est de sat iar dimensiunile sale indicau o lungime de 205 m la bază iar înălțimea de cca 6-10 m. Alte două movile se găseau la 3 km sud-est de localitate și se aflau în locul numit „*Măgurile Porumbilor*”²².

Tot la Gighera, dar în satul Nedeia, la sud de acesta și în partea de vest a Lacului Nedeia, în locul numit „*Grindul cu Oale*„, sau „*Dealul cu Oale*„, a fost descoperit un denar roman republican datat în anul 39 a.Chr. ce are pe revers o contramarcă cu chipul lui Octavianus. Materialele ceramice precum și vârfurile de săgeți din acest loc indică existența unei așezări dacice²³.

Urmare a unei campanii de cartografiere realizată de către Muzeul Olteniei din Craiova, în anul 2008 a fost identificat faptul că acest sit arheologic „*Grindul cu Oale*” se află la aproximativ 1,2 km sud-vest de satul Nedeia și nu la 2 km sud-est de sat cum scrie atât în Lista Monumentelor Istorice Dolj cât și în Repertoriul Arheologic Național (Informații Fl. Ridiche, raport arheologic dec. 2008 aflat la DJC Dolj). Situl se află pe o pășune și a fost grav afectat, fiind folosit ca groapă de împrumut pentru refacerea digurilor distruse în timpul inundațiilor Dunării din anul 2006. Culturile semnalate în acest punct sunt din bronzul mijlociu (cultura Gârla Mare) și Hallstattul mijlociu (cultura

---

²⁰ Vava, Ceacăru 2015-2016, p. 205.

²¹ Lecca 1937, p. 587.

²² Vava, C. Ceacăru 2015-2016, p. 195.

²³ Dumitrescu 2008, p. 154.

Basarabi). <http://ran.cimec.ro/sel.asp?descript=nedeia-gighera-dolj-situl-arheologic-de-la-nedeia-grindul-cu-oale-cod-sit-ran-72481.01>

Din satul Nedeia, din zona de Bălții Nedeia, dintr-un loc aflat la cca. 200 m est de hotarul satului Săpata, provine și un tezaur alcătuit din 19 denari republicani descoperit în anul 1951 de locuitorul Mihai Șarpe²⁴. Tezaurul cuprinde 18 serii și 17 magistrați fapt ce denotă o mare diversitate și se încadrează în intervalul 170-79 a.Chr.

Un izvor documentar neexploatat suficient este Fondul Pamfil Polonic păstrat la Muzeul Regiunii Porților de Fier din Drobeta Turnu Severin. Într-un desen, P. Polonic face referiri și la castrul de la Zăval²⁵. Este vorba despre un desen intitulat „*Castrele romane de la Zăvalu (1), Izvorul Frumos (2), Hinova (4), Batoși (5), Desa (6),*„.

În anul 1968 Dumitru Tudor amintește iar de un castru aflat la Zăval pe locul numit „*Cetățuia*„, și care avea în jurul său o așezare civilă. O revărsarea Jiului din anul 1890 a distrus și împotmolit totul încât astăzi nu se mai poate vedea nici o urmă²⁶. Această fortificație a fost din pământ și se afla în fața cetății *Augusta* din Moesia iar Tocilescu a văzut-o și a notat-o.

O altă referire la existența unui castru în zona Zăval o avem în monografia **Istoria Craiovei** unde se arată că acel castru semnalat la Mofleni, în zona fostei Mănăstiri Coșuna sau Bucovățul Vechi, făcea parte dintr-o linie de fortificații situate de-a lungul Jiului și care are la sud castrele de la Lișteava și **Zăval**, jud. Dolj²⁷.

Castrul de la Zăval, jud. Dolj este marcat și pe o hartă referitoare la teritoriul orașului roman Sucidava²⁸ și apare menționat și într-un repertoriu al castrelor din Oltenia de pe Jiu pentru perioada 101-118²⁹.

În istoriografia românească modernă dedicată epocii romane nu se vorbește foarte mult despre existența unei fortificații romane la Zăval. Mici mențiuni apar fără prea multe detalii. Iată că pe o hartă aflată la sfârșitul volumului **Scurtă Istorie a Daciei Romane**, în dreptul localității Zăval este marcat un castru roman³⁰.

---

²⁴ Dumitrescu 2008, p. 154.

²⁵ Bosoancă 2010, p. 288, 292, nr. 68.

²⁶ Tudor 1968a, p. 317, fig. 69/1.

²⁷ Georgescu, Brădăcioiu, Firan 1977, p. 11.

²⁸ Toropu, Tătulea 1987, p. 183, fig. 59.

²⁹ Gudea, Găzdac 2006, p. 16.

³⁰ Petolescu 1995, harta Daciei Romane.

Statutul de castru al construcției romane de la Zăval este indicat de către cercetătorul D. Bondoc care spunea că: „*Alte trei localități incluse de D. Tudor în acest teritoriu (al Cioroiului Nou/Aque), este vorba despre Desa, Zăval și Bistreț (Tudor 1968, p. 322), trebuiesc scoase din această stare de lucruri, fiind vorba despre castru,*”³¹.

Într-un studiu recent³² se atrage atenția asupra folosirii suplimentare a articolului hotărât în denumirea de localități fiind subliniat faptul că se pot produce confuzii. Referitor la Zăval, acest loc apare și sub numele de Zăvalul³³ ori Zăvalu³⁴.

Discuții

Una dintre pistele nevalorificate pe deplin este cea referitoare la fondul documentar Pamfil Polonic³⁵ păstrat la Academia Română și Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan”, București. În calitate de inginer topograf și cartograf, la finalul secolului al XIX-lea și-a îndreptat atenția și asupra fortificațiilor de epocă romană din Oltenia pentru care a realizat o serie de schițe privind amplasarea acestora. Între anii 1892-1902 a fost angajat al Muzeului Național de Antichități ocazie cu care a fost implicat în numeroase lucrări dedicate siturilor din Oltenia și nu numai.

Întreaga activitate științifică a lui P. Polonic concretizată în texte, însemnări, planuri etc. cuprinde un număr de 1587 file din care 1334 de file text, 27 hărți și 226 planuri, desene pe care le-a predat Secției de manuscrise a Bibliotecii Academiei Române.

În anul 1893 efectuează săpături în Oltenia, la Slăveni, iar în 1894 în castelele de la Racovița-Copăcenii, Bivolari și Titești. De asemenea a cercetat drumul roman de la Izlaz până la Ionești Govorii.

Pamfil Polonic a străbătut, pas cu pas, malul stâng al Dunării, începând de la Vârciorova (jud. Mehedinți) la Giurgiu. Astfel, de interes pentru subiectul nostru și pentru cei care vor să aprofundeze sunt următoarele documente:

- 4. Drumul lui Traian de la Turnu Severin (caiet 4, f.1-4). *Drumuri romane și preistorice* (1 ms.5).

---

³¹ Bondoc 2010, p. 25.

³² Condurățeanu 2013, p. 43, nota 57.

³³ Tudor 1968, p. 317.

³⁴ Gudea 2005, p. 320, 488.

³⁵ Păunescu <http://www.cimec.ro/arheologie/arhiva-digitala/4Pamfil%20Polonic/PamfilPolonic.htm>

- 5. Cetățile din județul Dolj (caiet 5, f. 37-44); *Cetăți romane și preistorice* (1 ms. 7).
- *Fortificații preistorice* (1 ms.9, f.1-27).
- *Fortificații romane* (1 ms.10, caiet 1, f.41-74; caiet 2, f-75-149; caiet 3, f.150-216).
- *Hărți arheologice (II, 1-21 – cuprinde 21 de hărți de pe harta României 1:500 000, cu localizarea obiectivelor arheologice cunoscute).*
- *Cetățile și monumentele istorice din România notate pe harta Statului Major, scara 1:200 000 și trecute pe harta 1: 500 000* (1 ms.12, f. 1-43).
- *Cetățile și monumentele istorice)1 ms.13, f.1-12).*

În afara copiilor xerox, după originalele manuscris aflate la Biblioteca Academiei prezentate de Vasile Barbu, în Arhiva Muzeului Național de Antichități există și trei caiete cu note ale lui P. Polonic. Toate trei sunt intitulate *Note de locuri istorice*, redactate în 1927, care cuprind în total 37 de file. Dintre cele trei caiete cu note originale, cel din urmă (nr. 3) se referă la note de locuri istorice din Oltenia (jud. Dolj, Romanați, Olt) cuprinzând, ca și celelalte două, atât localitățile cât și toponimele punctelor de descoperiri care constau din diverse obiecte precum ceramică, cărămizi, resturi de faună fosilă, schelete umane, valuri, cetăți, movile etc. Toate localitățile sunt grupate pe județele existente la data redactării lucrării (1927) din Oltenia, Muntenia, Moldova și Dobrogea³⁶.

Dumitru Tudor vorbea despre un drum secundar ce făcea legătura între Dierna (jud. Mehedinți) și Islaz (Jud. Teleorman) și care avea traseul în apropierea fluviului. Pentru sectorul care ne interesează, bornele drumului ar fi fost Desa-Ghidici-Bistreț-Dunăreni-**Zăval-Lișteava-Bechet**³⁷ (Fig. 20). Interesant este faptul că acest castru de la Zăval se află într-o zonă în care se intersectează artera Dierna-Islaz cu cea care pornește de la Dunăre, din zona Bechet și urcă spre Pelendava (jud. Dolj). Același castru Zăval se găsește și în zona de intersecție a

---

³⁶ Păunescu, nota 7. <http://www.cimec.ro/arheologie/arhiva-digitala/4Pamfil%20Polonic/PamfilPolonic.htm>

³⁷ Tudor 1978, p. 56, 470, fig. 150; Gudea, Găzdac 2006, p. 16; Rădoescu, Hortopan 2010, p. 37.

drumului secundar ce putea pleca din Corabia spre Bechet, prin Orlea, Gura Padinii, Grjdibodu, Hotaru, Ianca, Dăbuleni, Bechet, apoi ar urca spre *Pelendava* (Craiova) prin Lișteava–Sadova (unde a fost semnalată o cetate în punctul „*Ogrin*,”) (Fig. 19).

O informație de la Dumitru Tudor, care nu a oferit până în acest moment dovezi că ar fi corectă, este cea referitoare la existența unui castru de pământ la Căciulătești, în locul Roaba³⁸.

Într-un studiu dedicat teritoriului dacic din nordul Dunării pentru perioada 101-118 (Fig. 10-11), se arată faptul că la Zăval a fost o fortificație romană care făcea parte din Provincia Moesia Inferior și a fost parte componentă a unui sistem de fortificații amplasat de-a lungul râului Jiu. Alte obiective similare din zona studiată ar fi fost mai spre nord, la Lișteava „*Ogrin*,” și Căciulătești „*Schitul Roaba*,”³⁹ (Fig. 12).

Într-un material recent⁴⁰ am arătat faptul că în punctul *Ogrin*, aflat între localitățile Lișteava și Sadova există o fortificație dar aceasta este circulară și concentrică și prin urmare nu se înscrie tipologiei fortificațiilor edificate de către romani (Fig. 14). Se află amplasată la est de Lișteava, pe când fortificația propusă de N. Gudea este situată la vest de localitate, în apropierea pârâului Jieț. Totuși, în zonă sunt semnalate vestigii de epocă romană⁴¹. În același studiu am indicat faptul că la Căciulătești, „*Schitul Roaba*,” la nord de sat, este o structură fortificată ce are trei incinte circulare, din care două sunt bine vizibile pe majoritatea imaginilor satelitare și care de asemenea nu se înscrie tipologiei cunoscute a fortificațiilor romane⁴². (Fig. 15). Epocile culturale identificate în acest sit sunt: epoca bronzului, a doua epocă a fierului și perioada medievală (sec. XV-XVI). N. Gudea plasează fortificația romană de aici la vest de localitate, în imediata apropiere a unui curs de apă, pe malul de miazănoapte. Prin urmare, cele două areale indicate de N. Gudea ar trebui verificate printr-un diagnostic arheologic. La Lișteava, în locul numit „*Ogrin*,” sunt semnalate vestigii romane, monedele fiind unele dintre aceste urme⁴³.

---

³⁸ Tudor 1968, p. 337; Pătroi 2021, p. 82.

³⁹ Gudea, Găzdac 2006, p. 16, 36, Taf. 1/A2, A3.

⁴⁰ Pătroi 2021, p. 73-86.

⁴¹ Pătroi 2021, p. 76, 79-80.

⁴² Pătroi 2021, p. 81-82, fig. 9.

⁴³ Tudor 1978, p. 224; Toropu, Tătulea 1987, p. 187; Zăuleanu 2017, p. 52; Pătroi 2021, p. 76.

Cât privește cronologia castrelor de pământ ridicate în timpul lui Traian în Oltenia avem câteva informații despre zona care ne interesează. Astfel, castrul mic de pământ de la Răcari, jud. Dolj se pare că datează din iarna anului 106/107 aspect certificat de „o ștampilă a Legiunii V Macedonica, analogiile formale, contextul istoric dar și descoperirile monetare în săpătură”,⁴⁴.

Petre Gherghe arată într-un studiu din anul 2006 că „este posibil ca la Pelendava, castrul roman de cărămidă să fi fost construit în vremea lui Hadrian.

Aceasta nu exclude însă posibilitatea existenței unui alt castru, mai vechi, construit din pământ în vremea lui Traian și care se afla pe locul sau în apropierea locului unde va fi construit cel din cărămidă. Castrul de la Pelendava făcea parte dintr-o linie fortificată, care urmărea cursul Jiului începând cu castrul de la Zăval în Dolj până la cel de la Bumbești în Gorj”,⁴⁵.

Probabil castrul de pământ de la Zăval este unul timpuriu ce datează din sec. II, din perioada primei organizări a provinciei Dacia iar cel de la Bechet este unul edificat mai târziu și care a funcționat pe malul nordic al fuvului Dunărea în dreptul fortificației *Augusta* aflată la sud de Dunăre și menționată în Itinerarium Antonini, Tabula Peutingeriana și Notitia Dignitatum (Fig. 13, 21-22). Faptul că în zona Bechet a existat un nucleu de viață romană înainte și după retragerea aureliană este indicat de numeroasele descoperiri arheologice semnalate pe teritoriul acestei localități (Anexa 1).

Concluzionând, informații despre existența a două castre/fortificații în zona Zăval-Bechet există de cel puțin 150 de ani. Și totuși, din diverse considerente, cercetări arheologice mai serioase dedicate epocii romane nu au fost realizate în cele două localități. Alăturând și cauzele naturale, râul Jiu și-a modificat traseul înainte de vărsare în Dunăre de mai multe ori în ultimii 2000 de ani, avem imaginea unui eșec datorat atât insuficienței surselor istoriografice cât și a inerției derulării unor cercetări arheologice intruzive în zonele în care au fost semnalate artefacte în literatură.

Cele două obiective par a fi pierdute. Totuși, prin marcarea zonei castrului de la Zăval pe schița de la Pamfil Polonic (Fig. 6), transmisă de către Dumitru Tudor, precum și identificarea Măgurii Lungi de la

---

⁴⁴ Teodor 2006, p. 232.

⁴⁵ Gherghe 2006, p. 54-55; Tudor 1968, p. 318.

sud de localitate pe planurile directe de tragere ale armatei, avem un perimetru în care putem încerca o localizare a unor urme „*supraviețuitoare*„ din vechea fortificație de pământ romană, aflată la sud-est de localitate, între râul Jiu, Măgura Porumbilor și Măgura Lungă (Fig. 7-8, Fig. 9).

Dacă fortificația de la Bechet nu a fost distrusă de Dunăre, în situația în care este amplasată pe malul fluviului, aceasta ar trebui căutată în zona cuprinsă între fosta gură de vărsare a râului Jiu Vechi în Dunăre și portul actual, mai precis în zona fostului pichet de grăniceri. Materialele ceramice recuperate au fost găsite în zona Cheiul Mare, la est și Gura Jiului bătrân, la vest. Toponimul Jiul bătrân cred că este identic cu Jiu Vechi, ce este marcat pe planurile directe de tragere ale armatei. Un alt argument al amplasării castrului roman în zona fostului Pichet Grăniceresc Bechet (Fig. 4) este acela că și în alte locuri, precum la Batoți, jud. Mehedinți (Pichetul nr. 27) și Bistreț, jud. Dolj (Pichetul nr. 51), există fortificații de epocă romană în apropierea cărora au fost edificate ulterior pichetele grănicerești (Fig. 5, Fig. 8).

Nu în ultimul rând, la actualizarea Planului Urbanistic General al orașului Bechet a fost realizat și un diagnostic arheologic/studiu istoric⁴⁶ care a permis identificarea unor zone cu potențial arheologic aflate la sud de localitate printre care se remarcă *Bechet, punctul Gura Jiului Bătrân - Cheiul Mare* și *Bechet, punctul Cot*, ambele fiind atribuite epocii romane (vezi Anexa 1).

---

⁴⁶ Deși în Memoriul la Planul Urbanistic General al orașului Bechet prezent pe Internet nu este menționat numele cercetătorului care a realizat diagnosticul arheologic, probabil este vorba despre dr. Dorel Bondoc, arheolog la Muzeul Olteniei din Craiova, expert în arheologia epocii romane din Oltenia și cunosător al subiectului, căruia de-a lungul anilor i-a dedicat mai multe studii, unele prezentând chiar materiale arheologice de la Bechet după cum am arătat deja.

BIBLIOGRAFIE

- Bălă, Arambașa 1982** – P. Bălă, M. Arambașa, *Bechetul de-a lungul veacurilor*. Editura Litera, București.
- Bondoc 1999a** – D. Bondoc, *Amfore șampilate rhodiene la Bechet, jud. Dolj*. SCIVA, 3, 50, p. 155-157.
- Bondoc 1999b** – D. Bondoc, *Ceramică romană și romană târzie la Bechet, județul Dolj*. Oltenia. Studii și Comunicări. Arheologie-Istorie, vol. XI, p. 74-78.
- Bondoc 2000** – D. Bondoc, *Câteva obiecte ceramice și cărămizi cu reprezentări și inscripții, aflate la Muzeul Olteniei Craiova*. Oltenia. Studii și Comunicări. Arheologie-Istorie, vol. XVI, p. 92-97.
- Bosoancă 2010** – E. Bosoancă, *O tainică întoarcere la Drobeta. Pamfil Polonic*. Drobeta. Arheologie-Istorie, XX, p. 283-292.
- Butnariu 1987** – V. M. Butnariu, *Monedele romane postauréliene în teritoriile carpato-dunăreano-pontice (275-491). I. Perioada 275-324*. Arheologia Moldovei, Vol. XI, p. 113-140.
- Chicideanu 1994** – I. Chicideanu, *Bechet*. Enciclopedia Arheologiei și Istoriei Vechi a României. Vol. I, A-C, Editura Enciclopedică, București, p. 173.
- Ciobotea, Vulpe 1982** – D. Ciobotea, I. Vulpe, *Descoperiri arheologice și numismatice în Oltenia, menționate în documente*. Mehedinți. Cultură și Civilizație. IV, Drobeta Turnu Severin, p. 195-200.
- Condurățeanu 2013** – B. Condurățeanu, *Sigiliul Romei în România - Recompunerea oglinzii sparte a Crăiesei Zăpezii. Un studiu topografic într-o abordare multidisciplinară cu ecouri într-o hartă de navigație GPS a României*. QVAESTIONES ROMANICAE, nr. 2, *Lucrările Colocviului internațional Comunicare și cultură în România europeană* (ediția a II-a / 24-25 septembrie 2013), JATEPRESS – SZEGED, p. 32-64.
- Condurățeanu 2017** – B. Condurățeanu, *Roman fortresses and sites along the Lower Danube – reconsidering a nineteenth century source in the light of modern cartography and satellite imagery*. Romans in

the Middle and Lower Danube Valley, 1st century BC–5th century AD, BAR S2882, p. 61-82.

Donat 1947 – I. Donat, Despre toponimia slavă din Oltenia. Fundația Regele Mihai I. Regionala Oltenia, Craiova.

Dumitrescu 2008 – R. G. Dumitrescu, *Tezaurul de la Nedeia (Dolj) și o serie de descoperiri monetare*. Oltenia. Studii și Comunicări. Arheologie-Istorie, vol. XVI, p. 147-161.

Eremia 2010 – A. Eremia, *Dicționar toponimic. IV*. Revista Limba Română, nr. 11-12, an XX. <http://www.limbaromana.md/index.php?go=articole&n=1079>

Gherghe 2006 – P. Gherghe, *Dovezi arheologice ale prezenței romane la Pelendava (sec. II-III p. Chr.)*. Analele Universității din Craiova, Seria Istorie, an. XI, nr. 11, p. 53-62.

Gudea 2005 – N. Gudea, *Der Untermoesische Donaulimes und die Verteidigung der Moesischen Nord-und Westkuste der Schwarzen Meeres*. Limes et Litus Moesiae Inferioris (86-275 n. Chr.), Romisch-Germanisches Zentrallmuseum, Mainz, p. 320 și 488.

Gudea, Găzdac 2006 – N. Gudea, C. Găzdac, *Die dakische gebiete im der römischer provinz Moesia Inferior*. Drobeta. Arheologie-Istorie, XVI, p. 11-46.

Iliescu 1957 – O. Iliescu, *Însemnări privitoare la descoperiri monetare*. Studii și Cercetări de Numismatică, 1, p. 461-466.

Iordache 2004 – C. Iordache, *Studiu geografic asupra principalelor oronime din județul Dolj*. Revista Forum Geografic. Studii și Cercetări de Geografie și Protecția Mediului. Anul 3, nr. 3, p. 144-147.

Lahovari et al. 1898 – G. I. Lahovari, C. I. Brătianu, Gr. G. Tocilescu, Marele Dicționar Geografic al României. Vol. I, București.

Lahovari et al. 1902 – G. I. Lahovari, C. I. Brătianu, Gr. G. Tocilescu, Marele Dicționar Geografic al României. Vol. V, București.

Lecca 1937 – O. G. Lecca, Dicționar istoric, arheologic și geografic al României. Editura Universul, București.

Licurici et al. 2011 – M. Licurici, S. Boengiu, O. Ionuș, *Natural and Man-Induced Hazards Along the Danube, between Rast and Gighera*

Settlements, with a Special View on the 2006 Flood. Quaestiones Geographicae. 30 (1), The Journal of Adam Mickiewicz University. p. 58-68. <https://doi.org/10.2478/v10117-011-0005-1>

Mitrea 1976-1980 – B. Mitrea, *Descoperiri monetare în România*. Buletinul Societății Numismatice Române (BSNR)., NR. LXX-LXXIV, p. 581.

Năstase 2011 – A. Năstase, Monografia orașului Bechet, județul Dolj. Editura Aius, Craiova.

Năstase, Năstase 2006 – A. Năstase, M. Năstase, *Vegetația de la confluența Jiului cu Dunărea*. Muzeul Olteniei Craiova. Oltenia. Studii și Comunicări. Științele Naturii. Vol. XXII, p. 98-100.

Odobescu 1877 – Al. Odobescu, *Anticuitățile Județului Romanați*. București.

Pătroi 2020 – C. N. Pătroi, Dacii din Oltenia. Repertoriul de așezări și descoperiri înainte de cucerirea romană. Drobeta Turnu Severin.

Pătroi 2021 – C. N. Pătroi, *Pe urmele fortificației Ogrin*. Litua. Studii și Cercetări. vol. XXIII, p. 73-86.

Petolescu 1995 – C. C. Petolescu, Scurtă Istorie a Daciei Romane. Editura Didactică și Pedagogică, București.

Popescu-Vava, Ceacâru 2015-2016 – L. Popescu-Vava, C. Ceacâru, *Câteva informații cu privire la Chestionarul lui C. S. Nicolaescu Ploșor adresat primăriilor din județul Dolj*. Oltenia. Studii și Comunicări. Arheologie-Istorie, vol. XXII-XXIII, p. 185-212.

Popilian, Bălțeanu 1998 – Gh. Popilian, D. Bălțeanu, *À propos des villae rusticae d'Olténie*. V.H. Baumann (ed.), La politique édilitaire dans les provinces de l'Empire romain IIème-IVème siècles après J.C., Actes du IIIe Colloque Roumano-Suisse. La vie rurale dans les provinces romaines: vici et villae (Tulcea, 8-15 octobre 1995), Tulcea, p. 173-188.

Rădoescu, Hortopan 2010 – L. Rădoescu, D. Hortopan, *Contribuții în legătură cu Villae Rusticae descoperite pe teritoriul Daciei Meridionale (sec. II-III p. Chr.)*. Analele Universității „Constantin Brâncuși”, Târgu-Jiu, Seria Litere și Științe Sociale, nr. 4, p. 55-108.

Rădoescu, Hortopan 2010a – L. Rădoescu, D. Hortopan, *Rețeaua rutieră din Dacia Meridională (sec. II-III p. Chr.)*. Analele Universității „Constantin Brâncuși”, Târgu-Jiu, Seria Litere și Științe Sociale, nr. 1, p. 25-50.

Rădulescu 2012 – T. Rădulescu, *Un fragment de tezaur monetar din epoca romană de la Craiova – Metro și alte monede romane imperiale descoperite în Dolj*, în „Anuarul Institutului de Cercetări Socio-Umane „C.S. Nicolăescu-Plopșor””, 13, p. 235-250.

Roșu 2009 – V. T. Roșu, A. T. Laurian, *editor și redactor la Magazin istoric pentru Dacia*. Annales Universitatis Apulensis. Series Historica, 13, p. 125-145.

Țăranu 1975 – D. Țăranu, *Morminte de incinerare din epoca bronzului (Bechet, jud. Dolj)*. SCIVA. Tomul 26, Nr. 4, p. 567-570.

Teodor 2006 – S. E. Teodor, *Prima amenajare a castrului de la Răcari, jud. Dolj*. Dacia Avgvsti Provincia. Crearea Provinciei. Actele simpozionului desfășurat între 13-14 octombrie 2006 la Muzeul Național de Istorie a României, Editori E. S. Teodor, O. Țentea, p. 219-236.

Toropu 1976 – O. Toropu, *Romanitatea târzie și străromânii în Dacia traiană sud-carpatică*, Editura Scrisul Românesc, Craiova.

Toropu, Tătulea 1987 – O. Toropu, C. Tătulea, *Sucidava-Celei*, Editura Sport-Turism, București.

Tudor 1942 – D. Tudor, *Oltenia Romană*, (cu 54 figuri în text și o hartă afară din text), București, Uniunea Fundațiilor Culturale Regale.

Tudor 1943 – D. Tudor, *Oltenia romană*. Oltenia. Monografie, p. 269-282.

Tudor 1968 – D. Tudor, *Oltenia romană*, Ediția a III-a, București.

Tudor 1968a – D. Tudor, *Orașe, târguri și sate în Dacia romană*, Editura Științifică, București.

Tudor 1978 – D. Tudor, *Oltenia romană*, Ediția a IV-a, București.

Vlădescu, Zahariade 1986 – C. M. Vlădescu, M. Zahariade, *Fortificațiile romane din Dacia Inferior*. Oltenia. Studii și comunicări, V-VI, Craiova, p. 29-40.

XXX 1955-1957 – Dicționarul limbii române literare contemporane, București, vol. I-IV.

Zahariade 2014-2015 – M. Zahariade, *The Dacia Ripensis Section In Notitia Dignitatum (XLII)*. Thraco-Dacica, S.N. Tomul VI-VII (XXIX-XXX), p. 119-154.

Zăuleanu 2017 – I. Zăuleanu, *Spațiul Romanațean în timpul administrației romane (sec. II-III d. Hr.)*. Memoria Oltului și Romanaților, An. VI, nr. 11 (69), noiembrie 2017, p. 48-53.

Surse WEB

Bondoc. D., Repertoriul fortificațiilor de pe ripa nordică a limesului Dunării de Jos în epoca romană târzie.
<http://apar.archaeology.ro/bondoc.htm>.

Păunescu Al., Manuscrisele Pamfil Polonic,
<http://www.cimec.ro/arheologie/arhiva-digitala/4Pamfil%20Polonic/PamfilPolonic.htm>

XXX – 2019 - <https://primariabechet.ro/wp-content/uploads/2021/03/2019-BECHET-MEMORIU-PUG-VARIANTA-FINALA.pdf>

Anexa

Zone cu potențial arheologic din epoca romană menționate în planul urbanistic general al orașului Bechet

Accesat în data de 25.10.2021, orele 12.

Sursa <https://primariabechet.ro/wp-content/uploads/2021/03/2019-BECHET-MEMORIU-PUG-VARIANTA-FINALA.pdf>

Bechet, punctul Gura Jiului Bătrân - Cheiul Mare (p. 27-28) – o așezare romană civilă?

Inventar coordonate Stereo 70:

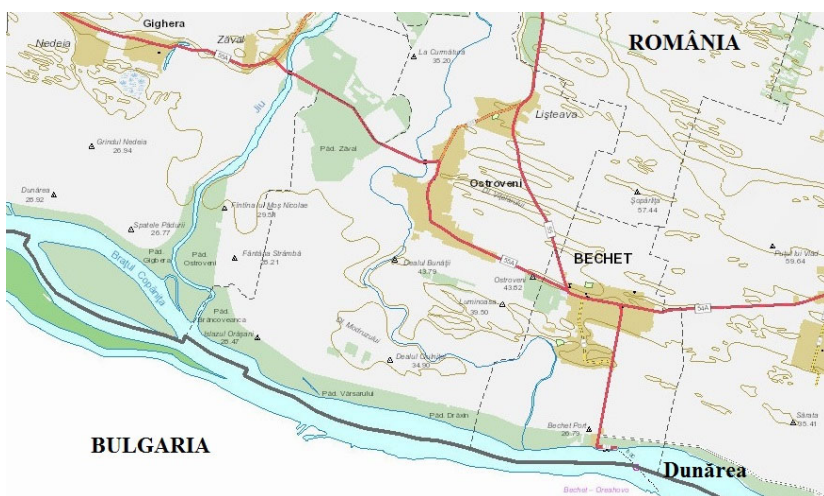
Punctul 1 - 413796.270, 250387.773, 33m dNM
Punctul 2 - 413804.917, 250771.694, 32m dNM
Punctul 3 - 413916.664, 251032.314, 31m dNM
Punctul 4 - 415955.050, 250791.197, 29m dNM
Punctul 5 - 417109.062, 250648.325, 30m dNM
Punctul 6 - 417121.873, 250564.503, 32m dNM
Punctul 7 - 417160.518, 250470.783, 30m dNM

BECHET punctul COT (p. 28 PUG Bechet). – un castru?

„La Bechet, în punctul Cot, pe dreapta drumului ce merge spre Dunăre și spre vamă, o amenajare de formă patrulateră, păstrată fragmentar, este vizibilă pe fotografiile satelitare de tip Google-Earth. Laturile lungi sunt orientate pe direcția nord-est / sud-vest. Dacă se va dovedi că este vorba despre o fortificație, atunci aceasta era prevăzută cu mai multe șanțuri de apărare. La fața locului, nu se găsesc fragmente ceramice sau alte artefacte, ceea ce în principiu nu reprezintă o problemă. În cazul fortificațiilor temporare de tip castra aestiva, ceea ce poate fi valabil și la Bechet-Cot, materialele arheologice sunt foarte puține sau lipsesc cu totul. Până la o cercetare arheologică sistematică care să confirme sau să infirme aceste ipoteze, punctul de la Bechet, punctul Cot se definește prin următoarele coordonate STEREO 70,, (D. Bondoc, studiu arheologic pentru PUG Bechet):

Punctul	1	-	416287.097,	252637.938,	28m	dNM
Punctul	2	-	416042.449,	252663.000,	28m	dNM
Punctul	3	-	415832.395,	252629.587,	27m	dNM
Punctul	4	-	415463.202,	252676.962,	28m	dNM
Punctul	5	-	415229.569,	251482.207,	27m	dNM
Punctul	6	-	416043.608,	251378.454,	28m	dNM

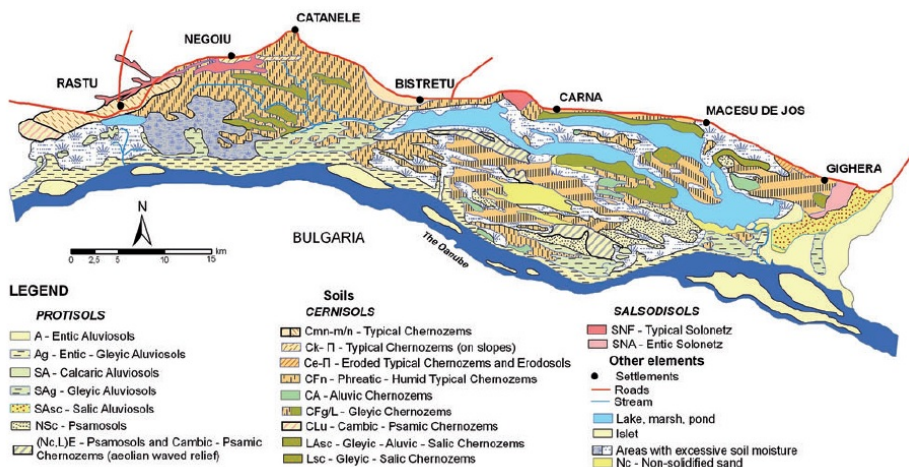
ILUSTRAȚIE

Fig. 1. Harta zonei studiate, Zăval-Bechet din județul Dolj. Sursa hartă <https://geoportal.ancpi.ro/portal/apps/webappviewer/index.html?id=6fcbd33e7ca64215985b478e94cbab64>

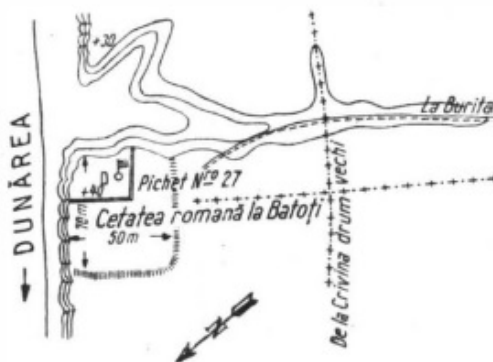
Fig. 2. Zăvalul și Bechetul (Ciobanu) pe harta austriacă (*Tabula Valachiae Cisalutanae per Friedericum Schwanzium Regimisi Heisteriani Capitaneum*) din 1723 a căpitanului Fr. Schwantz von Springfels.

Fig. 3. Solurile în zona de sud a județului Dolj în arealul Rast-Gighera. Apud Licurici *et al.* 2011, p. 63, fig. 5.

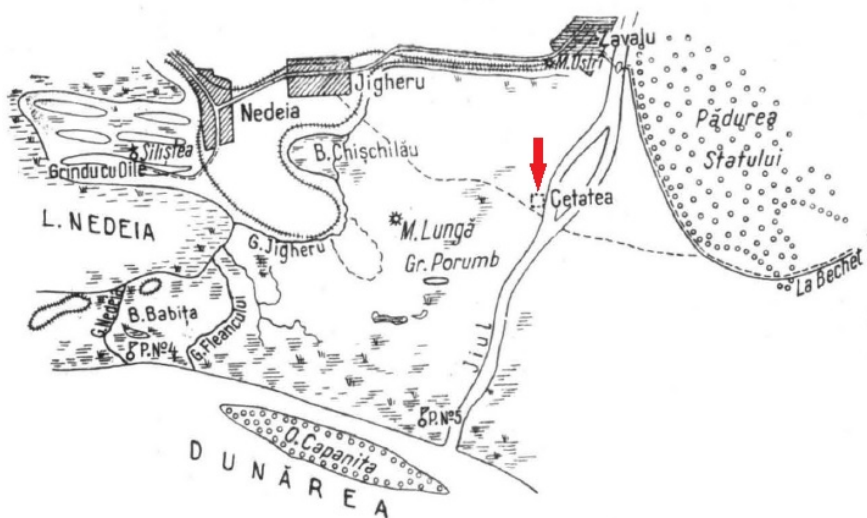

Fig. 4. Pichetul de Grăniceri de la Bechet pe planurile directe de tragere ale armatei. Sursa imagine <http://map.cimec.ro/Mapserver/#>

2

Fig. 5. Castrul roman de la Batoși, jud. Mehedinți și Pichetul Grăniceresc nr. 27. Apud Tudor 1968a, p. 317, fig. 69/5.

Fig. 6. Localizarea castrului de la Zăval. Apud Tudor 1968a, p. 317, fig. 69/1.

Fig. 7. Detaliu al zonei cuprinse între sat, Jiu, Măgura Lungă și Măgura Porumbilor în care trebuie căutată fortificația de la Zăval.
Șablon hartă:

<https://geoportal.ancpi.ro/portal/apps/webappviewer/index.html?id=6fcdb33e7ca64215985b478e94cbab64>

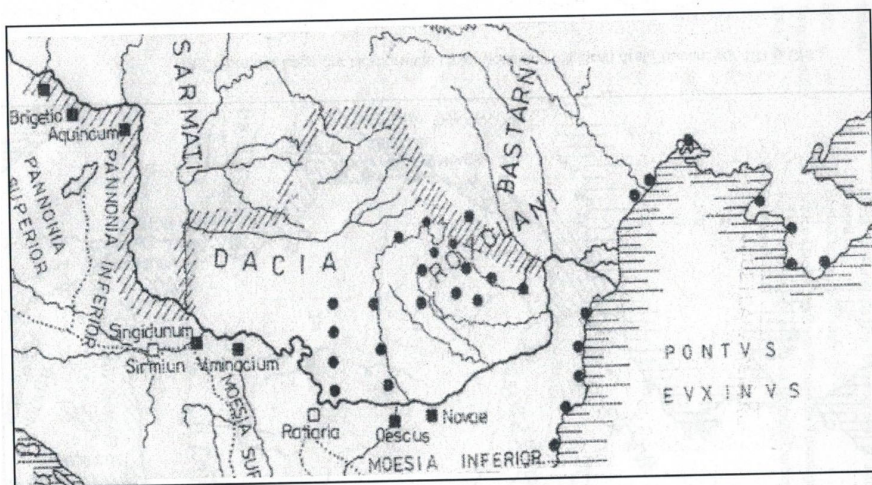

Fig. 8. Imagine a arealului din zona localității Bechet din județul Dolj în care trebuie căutate urme ale fortificației romane semnalat în literatură. Șablon cartografic <http://map.cimec.ro/Mapserver/#>

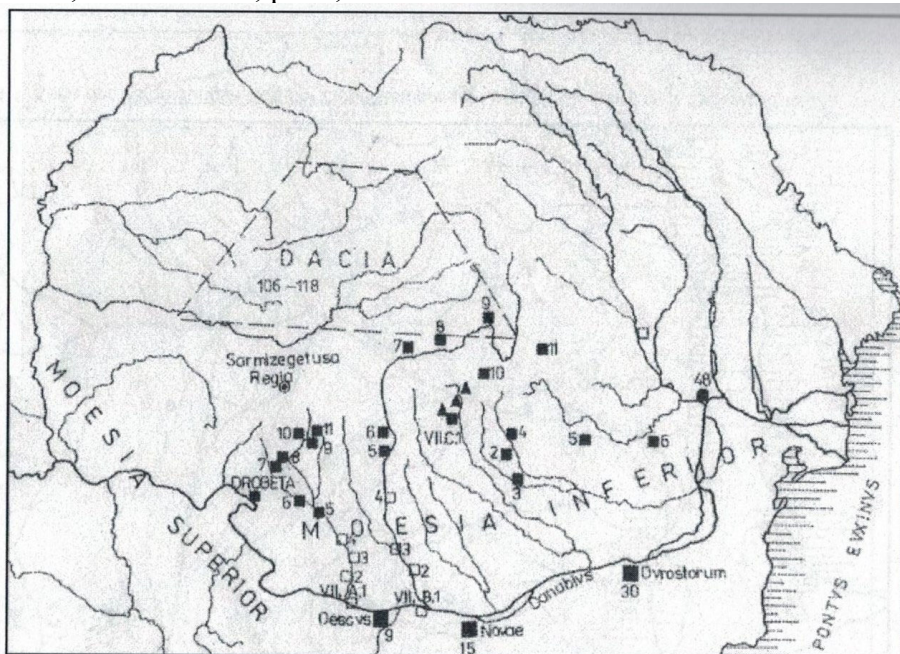

Fig. 9. Imagine a arealului din zona localității Zăval din județul Dolj în care trebuie căutate urme ale castrului roman semnalat în literatură. Șablon cartografic <http://map.cimec.ro/Mapserver/#>

1b Skizze der Lage der Nordgrenze Untermoesiens mit ihren drei Phasen: zwischen 101-118;

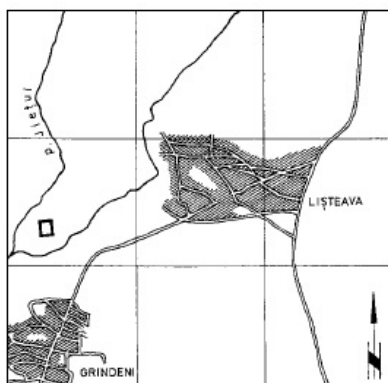
Fig. 10. Sistemul de fortificații de pe Jiu în perioada 101-118. Apud Gudea, Găzdac 2006, p. 30, Taf. 1b.

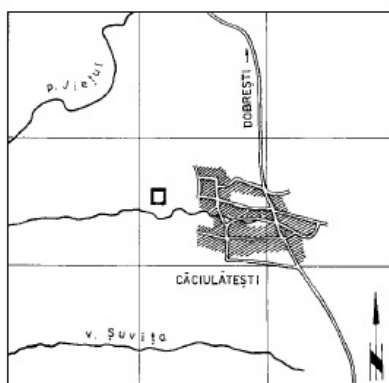
3. Die Kastellen an der Nordgrenze Untermoesien an drei Linien gruppiert: A. Schil/Jiu- Linie; B. Alt/Olt-Linie; C. Die südkarpatische Festungsline

Fig. 11. Sistemul de fortificații de pe Jiu și Olt în perioada 101-118. Apud Gudea, Găzdac 2006, p. 33, Taf. 3.

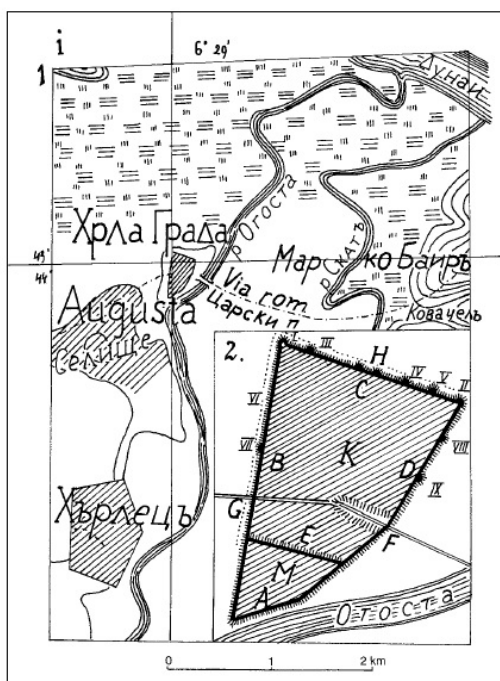

Nr. A. 2

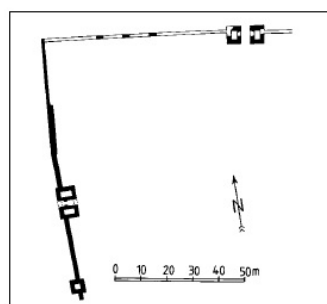

Nr. A. 3

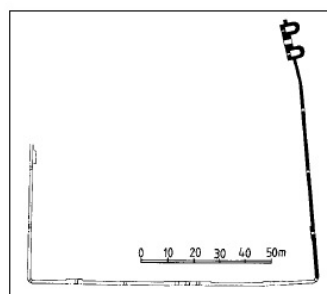
Fig. 12. Schițe cu localizarea fortificațiilor romane de la Lișteava și Căciulătești. Apud Gudea 2005, p. 488. Vezi și Gudea, Găzdac 2006, p. 36, Taf. 1/A2-A3.

Nr. 5 (nach Skorpil 1905, 467, Taf. XCIX).

Nr. 5 Nord- und Westseite (nach Mašov 1994, 27, Abb. 3-5).

Nr. 5 Ostseite (nach Mašov 1994, 27, Abb. 3-5).

Fig. 13. Castrul Augusta din Moesia Inferior. Apud Gudea 2005, p. 411, Nr. 5.

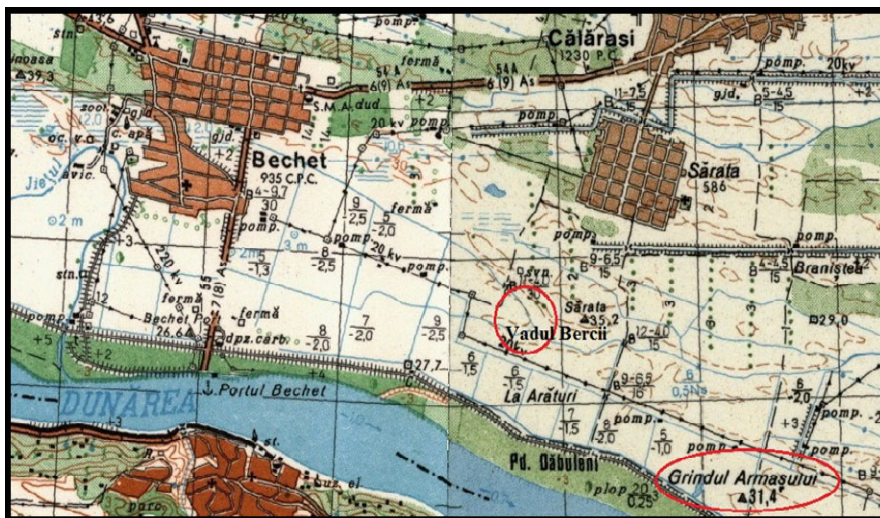
1

Fig. 14. Fortificația *Ogrin* de la Sadova, jud. Dolj pe un ortofotoplan din anii 2014-2016. Apud Pătroi 2021, p. 77, fig. 3. Suport cartografic <https://map.cimec.ro/Mapserver/>

2

Fig. 15. Identificarea pe imagine satelitară a sitului de la Căciulătești, U.A.T. Dobrești, în punctul „Schitu Roaba,, sau „Dealul Lupului,,. Apud Pătroi 2021:, p. 82, fig. 9. Suport cartografic <https://map.cimec.ro/Mapserver/>

1

Fig. 16. Identificarea zonei aşezărilor daco-romane de sec. III din punctele „Vadu Bercii,, sat Sărata, jud. Dolj şi „Grindu Armaşu,, jud. Dolj. Suport hartă

<https://portal.geomil.ro/arcgis/home/webmap/viewer.html?webmap=cce134f4a9694d9faa353983fbc15635>

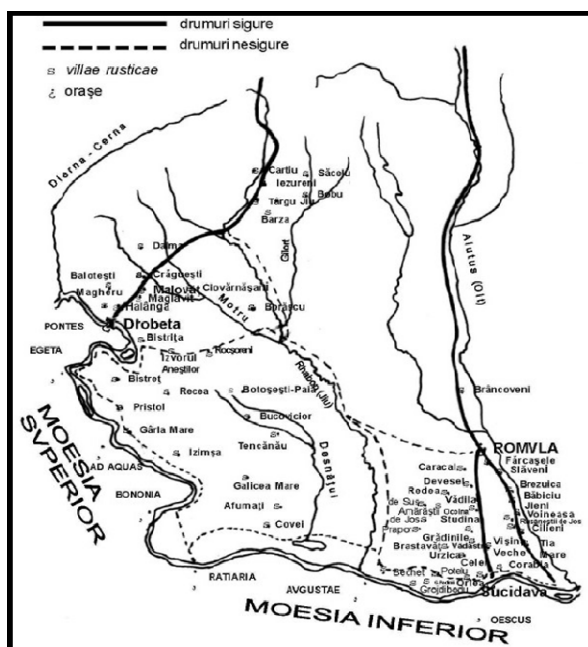

2

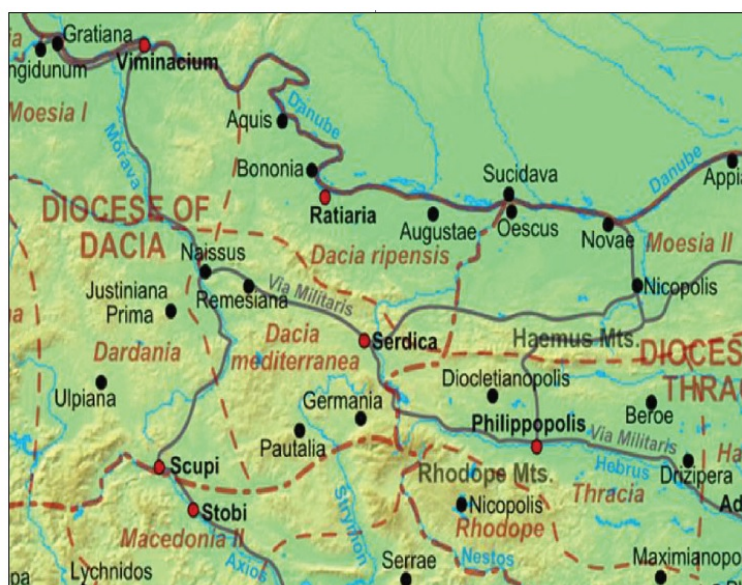
Fig. 17. Identificarea zonei aşezării daco-romane de sec. III din punctul Vadu Bercii, sat Sărata, jud. Dolj pe planurile directe de tragere ale armatei. Suport hartă <http://map.cimec.ro/Mapserver/#>

Fig. 20. Harta Villae rusticae în Dacia meridională (sec. II-III p. Chr.). Apud Popilian, Bălteanu 1995.

Fig. 21. Provinciile Dacia Ripensis și Dacia Mediterranea. Apud Zahariade 2014-2015, p. 121, fig. 1.

*Pe urmele unor castre romane menționate în literatura de specialitate în zona
localităților Zăval-Bechet din sudul județului Dolj*

Table I. Place-names in *Dacia Ripensis* recorded in *Itineraries* and *Notitia Dignitatum*.

	<i>Itinerarium Antonini</i>	<i>Tabula Peutingeriana</i>	<i>Notitia Dignitatum</i>	Identification
1			<i>Transalba</i>	Mali Golubinje
2			<i>Translucum</i>	Hajdučka Vodenica
3		<i>Dierna</i>	<i>Dierna</i>	Orșova
4			<i>Transdierna</i>	Tekja
5				Šip
6				--
8			<i>Siosta</i>	Insula Banului (?)
9				Donje Butorke
10				Karataš
11			<i>Sostica</i>	Kladovo
12				Pužinej (?)
13		<i>Drobeta</i>	<i>Drobeta</i>	Drobeta-Turnu Severin
14			<i>Transdrobeta</i>	Kostol
15				Hinova
16				Rtkovo
17				Ostrovul Corbului
18				Milutinovac
19	<i>Egeta</i>	<i>Egeta</i>	<i>Aegeta</i>	Brza Palanka
20				Ostrovul Mare
22				Slatinska Reka
23				Izvoarele
24		<i>Clevora</i>		Velika Kamenica
25	<i>Aquae</i>	<i>Aquae-Ad Aquis</i>		Prahovo
26	<i>Dorticum</i>	<i>Dorticum</i>	<i>Dorticum</i>	Vrāv
27			<i>Crispitia</i>	Košava
28		<i>Ad Malum</i>		?
29	<i>Bononia</i>		<i>Bononia</i>	Vidin
30			<i>Burgus Novus</i>	(btw Vidin and Dunavci)
31	<i>Ratiaria</i>	<i>Ratiaria</i>	<i>Ratiaria</i>	Arčar
32				Desa
33		<i>Remetodia</i>		Orsoia
34	<i>Almus</i>	<i>Almum</i>	<i>Almum</i>	Lom
35		<i>Pomodiana</i>		Stanevo
36	<i>Cebrium</i>	<i>Camistrum (Cebrium)</i>	<i>Cebrium</i>	Gorni Tsibar
37				Bistreț
38		<i>Regianum</i>		Kozlodui
39				Zăvalu
40	<i>Augustae</i>	<i>Augustae</i>	<i>Augustae</i>	Harlet
41				Orjahovo
42	<i>Variana</i>		<i>Variana</i>	Leskovec
43		<i>Pedoniana</i>		Ostrov
44	<i>Valeriana</i>		<i>Va(le)riana</i>	Dolni Vadin
46	<i>Oescus</i>		<i>Oescus</i>	Gigen
47			<i>Sucidava</i>	Celei
48	<i>Utum</i>	<i>Utum</i>	<i>Utum</i>	Milkovica-Guljanci

Fig. 22. Apud Zahariade 2014-2015, p. 122.